

Aan:
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste commissie voor Veiligheid en Justitie
Per email: cie.vj@tweedekamer.nl

Uw ref. :
Onze ref. : SPF-20150120
Datum : 20 januari 2015
Betreft : Gespreksnotitie t.b.v. rondetafelgesprek dataretentie 29 januari 2015

Geachte Kamerleden,

Op 8 april 2014 verklaarde het Europees Hof van Justitie de Europese Dataretentierichtlijn met terugwerkende kracht ongeldig wegens schending van het recht op privacy.¹ De Nederlandse dataretentiewetgeving is vrijwel identiek aan deze ongeldige Dataretentierichtlijn. Desondanks wenst minister Opstelten de huidige Nederlandse dataretentiewetgeving te handhaven totdat nieuwe wetgeving in werking getreden is. Dit kan nog jaren duren. Gedurende deze hele periode is sprake van een situatie die door de hoogste Europese rechter als onrechtmatig beoordeeld is. Terecht hebben dan ook zowel de Raad van State als de Eerste Kamer het standpunt ingenomen dat de huidige wetgeving niet ongewijzigd kan worden gehandhaafd totdat nieuwe wetgeving is aangenomen.² In lijn hiermee heeft Stichting Privacy First samen met een zestal andere maatschappelijke organisaties en bedrijven onlangs de Nederlandse Staat in kort geding gedagvaard ter (al dan niet gedeeltelijke) buitenwerkingstelling van het huidige Nederlandse dataretentie-regime.³ Dit kort geding dient op 18 februari as. bij de rechtbank Den Haag. Het zou de Nederlandse Staat echter sieren om het niet op een rechterlijke veroordeling te laten aankomen en de huidige dataretentiewetgeving per direct in te trekken of aan te passen, hetzij middels een initiatief-wetsvoorstel van de Tweede Kamer, hetzij middels een spoedwetsvoorstel van de minister. Conform onze recente inzending bij de internetconsultatie rond het huidige concept-wetsvoorstel⁴ van de minister geeft Privacy First uw Kamer in dit verband graag de volgende aandachtspunten mee:

1. Langdurig opslaan van gegevens van niet-verdachte personen is een schending van de privacy

Het huidige wetsvoorstel van de minister brengt geen verandering in de praktijk dat er van alle telecommunicerende burgers gegevens worden bewaard, ook van personen bij wie er geen enkele aanwijzing bestaat dat hun gedrag verband houdt met terrorisme of zware criminaliteit. Daarmee blijft de voortdurende grove schending van de privacy voortbestaan.

---

¹ HvJEU 8 april 2014, gevoegde zaken C-293/12 & C-594/12 (*Digital Rights Ireland & Seitlinger*).

² Zie Raad van State, Advies W03.14.0161/II/Vo d.d. 17 juli 2014, *Kamerstukken II* 2014/2015, 33542, nr. 16 (bijlage), p. 8; Eerste Kamer, brief van de vaste commissie voor Immigratie & Asiel/JBZ-raad d.d. 23 april 2014, *Kamerstukken I* 2013/2014, 31145, nr. Y (bijlage); Eerste Kamer, brief van de vaste commissies voor Immigratie & Asiel/JBZ-raad en Veiligheid & Justitie d.d. 10 december 2014, beschikbaar op www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/31145_wet_bewaarplicht.

³ Zie www.privacyfirst.nl/acties/rechtszaken/item/807-kort-geding-tegen-bewaarplicht-telecommunicatie.html.

⁴ Zie *Kamerstukken II* 2014/2015, 33542, nr. 16 (bijlage) en www.internetconsultatie.nl/dataretentie.

2. De wet moet duidelijk en precies zijn en moet voldoende waarborgen bevatten

Het wetsvoorstel moet voldoende waarborgen tegen misbruik en willekeur bevatten en moet voldoende duidelijk en precies zijn geformuleerd. Duidelijk moet zijn onder welke omstandigheden en voorwaarden de overheid maatregelen mag inzetten. Het huidige wetsvoorstel voldoet niet aan deze algemene uitgangspunten.

3. De bewaartermijnen zijn te lang

Het wetsvoorstel beoogt de huidige bewaartermijnen in stand te houden. Die bewaartermijnen zijn te lang. Uitgangspunt dient te zijn dat de bewaartermijnen op basis van objectieve criteria worden vastgesteld om te waarborgen dat deze beperkt zijn tot wat strikt noodzakelijk is. De bewaartermijnen dienen in ieder geval substantieel ingekort te worden.

4. De voorgestelde rechterlijke toetsing is met onvoldoende waarborgen omgeven

De voorgestelde rechterlijke toetsing voldoet niet aan de eisen die de jurisprudentie van het EHRM en het arrest van het Hof van Justitie van 8 april 2014 daaraan stellen. De door de rechter te hanteren criteria zijn niet duidelijk, en ook de procedurele aspecten zijn onvoldoende omschreven.

5. Onvoldoende waarborgen met betrekking tot het gebruik van gegevens

Het wetsvoorstel dient de kring van personen die de bewaarde gegevens mogen raadplegen en gebruiken te beperken, en dient een strikte binding aan het doel waarvoor de gegevens mogen worden gebruikt te bevatten. Er dienen voorts waarborgen te komen met betrekking tot het vernietigen van gegevens.

6. Bescherming tegen alle overheidsdiensten is noodzakelijk

De wettelijke bescherming dient te gelden tegenover alle overheidsdiensten die zich met onderzoek en opsporing bezighouden. Het wetsvoorstel richt zich echter uitsluitend op strafzaken (OM en politie). Er dient gewaarborgd te worden dat alle overheidsdiensten, inclusief AIVD, MIVD en FIOD, zich hier aan houden.

7. Geen waarborgen voor geheimhouders

Het wetsvoorstel bevat geen waarborgen voor personen die vanuit hun functie een speciale positie als geheimhouder hebben (zoals advocaten, artsen, notarissen en journalisten die hun bronnen moeten beschermen). Voor geheimhouders klemt te meer dat rechterlijke toetsing plaatsvindt voordat de overheid informatie opvraagt die kan leiden tot toegang tot vertrouwelijke informatie.

Voor nadere informatie of vragen met betrekking tot bovenstaande punten is Privacy First te allen tijde bereikbaar op telefoonnummer 020-8100279 of per email: info@privacyfirst.nl.

Hoogachtend,

Stichting Privacy First

mr. Vincent A. Böhre
director of operations